

Verzonden: 7 april 2026

Zaak 2026-007

Datum uitspraak: 11 maart 2026

Uitspraak van het College van beroep voor de examens inzake het geding tussen:

appellant

en

de Commissie voor de examens van de Open Universiteit, gevestigd te Heerlen, verweerster.

1. Procesverloop

- 1.1 Bij beslissing van 15 december 2025 heeft de Commissie voor de examens het tentamen behorende bij de cursus RB1202, Aansprakelijkheidsrecht, dat appellant heeft afgelegd op 14 november 2025, ongeldig verklaard.
- 1.2 Verweerster en appellant zijn niet gekomen tot een minnelijke schikking. Appellant heeft per e-mail van 26 januari 2026 aangegeven zijn beroep te willen doorzetten, waarna verweerster een verweerschrift heeft ingediend.
- 1.3 Het College heeft de zaak ter zitting behandeld op 11 maart 2026, waar verweerster, vertegenwoordigd door mevrouw prof. mr. A.L.H. Ernes, voorzitter van de Commissie voor de examens, en mevrouw mr. M.F.R.H. Ruijschop, ambtelijk secretaris van de Commissie voor de examens, via videobelverbinding heeft deelgenomen aan de hoorzitting. Appellant heeft eveneens op deze wijze aan de hoorzitting deelgenomen.

2. Overwegingen

Het beroep van appellant

- 2.1 Appellant is het niet eens met de ongeldigverklaring van het tentamen van de cursus RB1202, Aansprakelijkheidsrecht, dat hij op 14 november 2025 thuis heeft afgelegd. Appellant voert aan dat hij bij het merendeel van de door hem afgelegde tentamens – ook andere Digitale Groepstentamens (DGT) - later is begonnen zonder nadelige consequenties, waardoor deze onregelmatigheid feitelijk altijd gedoogd is en appellant erop had mogen vertrouwen dat er geen gevolgen worden verbonden aan te laat starten met een tentamen. Nu leidt te laat starten met het tentamen ogenschijnlijk uit het niets toch tot een ongeldigverklaring.
- 2.2 Appellant heeft een zienswijze ingediend, nadat hij het vermoeden van onregelmatigheden van verweerster ontving. Volgens appellant blijkt uit de beslissing van 15 december 2025 niet dat zijn zienswijze op enige manier is meegenomen, terwijl hem wel een ultimatum remedium werd opgelegd.
- 2.3 Appellant voert aan dat hij op 2 september 2025 ook een vermoeden van onregelmatigheden ontving, vanwege onnodige spullen op het bureau inclusief geluidsboxen en een verkeerde positie van de tweede camera. Dat tentamen was hij 49 minuten te laat gestart (RB0204, Inleiding privaatrecht op 30 augustus 2025), maar dat lag dus niet ten grondslag aan het vermoeden van onregelmatigheden. Na het indienen van zijn zienswijze, werd het tentamen alsnog geldig verklaard. Dit alles heeft bij appellant de indruk gewekt dat geen belang werd gehecht aan de late starttijd.

- 2.4 Voor zover verweerster aangeeft dat studenten 15 minuten voor de starttijd tot 15 minuten na de starttijd met het tentamen kunnen beginnen, voert appellant aan dat starten vóór de starttijd niet meer mogelijk is sinds de invoering van het tentamensysteem ANS. Er is daarom nog maar een marge van 15 minuten en derhalve klopt het Examenreglement niet meer op dit punt. Bovendien is appellant bij tentamens, die hij na het onderhavige tentamen heeft afgelegd, opgevallen dat de starttijd die geregistreerd wordt, niet de tijd is waarop daadwerkelijk de tentamentijd ingaat. Voorafgaand aan de start van het tentamen, voert een student controlehandelingen uit, zoals een roomscan en tonen van het ID. De starttijd is echter pas het moment waarop daadwerkelijk gestart wordt met het beantwoorden van de tentamenvragen, terwijl appellant daarvoor al zeker tien minuten bezig was met het uitvoeren van controlehandelingen.
- 2.5 Appellant voert aan dat de gevolgen van de ongeldigverklaring voor hem niet in verhouding staan tot de geconstateerde onregelmatigheid. Het betreft een zware cursus van de opleiding en bovendien is opnieuw tentamen afleggen op korte termijn niet mogelijk. Appellant voert aan dat hij bijna een jaar moet wachten op de eerstvolgende tentamenmogelijkheid. Appellant heeft getracht zich aan te melden voor een nieuwe tentamenkans van het tentamen Aansprakelijkheidsrecht, maar aan hem is medegedeeld dat aanmelding niet meer mogelijk was. Dit betekent dat hij opnieuw een procedure moet opstarten bij DUO om zijn diplomatermijn te verlengen en niet kan starten met zijn master voor hij 30 jaar wordt, waardoor hij geen recht meer heeft op studiefinanciering.
- 2.6 Appellant is van mening dat de Open Universiteit bij voorbaat moet uitsluiten dat te laat kan worden gestart met het tentamen. Appellant vindt het vreemd dat de starttijd enkel incidenteel wordt gecontroleerd door een surveillant en niet automatisch door een systeem, hetgeen de indruk wekt dat de starttijd onbelangrijk is. Bovendien wordt de tijd dat een student te laat start, van de tentamentijd afgetrokken. Appellant heeft bij eerdere tentamens vragen onbeantwoord moeten laten door de late starttijd, maar de tentamens alsnog behaald. Het standpunt van verweerster, dat een juist oordeel omtrent kennis, inzicht en vaardigheden niet mogelijk is door de geconstateerde onregelmatigheid, gaat volgens appelland dus niet op.

Het standpunt van verweerster

- 2.7 Verweerster heeft tot taak om de kwaliteit van de tentamens en examens te borgen (art 7:12b WHW). Zij is op grond van de wet en de vigerende Onderwijs- en Examenregeling (OER) (art. 4.16 onder m) bevoegd een tentamen of een onderdeel daarvan ongeldig te verklaren, als een juist oordeel omtrent kennis, inzicht en vaardigheden van de tentamenkandidaat op basis van het tentamen of dat onderdeel niet mogelijk is gebleken of de kwaliteit van het tentamen of examen niet kan worden geborgd.

Een onregelmatigheid is iedere gebeurtenis waardoor het kennen en kunnen van de kandidaat niet kan worden vastgesteld of de kwaliteit van het tentamen of examen niet kan worden geborgd (art. 1.3 lid bb OER en art 2.4.2. lid 1 Examenreglement).

Een onregelmatigheid of vermoeden van fraude bij een tentamen met toezicht middels proctoring wordt niet geconstateerd door de proctorsoftware, maar door de surveillant die de proctorbeelden beoordeelt. (Bijlage 2 onder 2 r bij de OER) en het Privacystatement.

Van een onregelmatigheid is in elk geval sprake in de volgende situaties (art 2.4.2 lid 2 Examenreglement) :

“a. Het door een student handelen in strijd met de instructies, vermeld in het cursusmateriaal of de regelgeving die betrekking hebben op de verplichtingen bij het afleggen van een tentamen of bijzondere verplichting, zie hiervoor ook bijlage 7: Instructies in verband met de tentamenzitting.

b. Het door een student niet volgen van de aanwijzingen/instructies van de surveillant dan wel bij een (digitale) tentamensessie.

Voorbeelden van het door onder a en b genoemde zijn:

(...)

2. Voor tentamens welke afgenomen worden middels proctoring

(...)

- Het opstarten van het tentamen na 15 minuten na aanvang van het tijdstip zoals opgenomen op de oproepbrief

Bovenstaande is eveneens terug te vinden in de Instructies in verband met de tentamenzitting 2024-2025, Bijlage 7 Examenreglement:

2. De tentamenzitting middels Proctoring

(...)

Wanneer het tentamen middels proctoring wordt afgenomen, dient de student te zorgen voor een goed werkende internetverbinding, camera's en voor een rustige tentamenomgeving. De student kan inloggen met zijn mijnOU inloggegevens vanaf vijftien minuten voor aanvang van het tentamen tot uiterlijk 15 minuten na aanvang van het tentamen. Wanneer een student inlogt wordt de tentamensessie gestart, start de opname en zijn alle regels van toepassing welke betrekking hebben op de tentamenzitting middels proctoring.

Aanvullend staat in Bijlage 2 van de OER:

2. Gedragsregels, onregelmatigheid en fraude

De volgende punten zijn van belang tijdens de tentamenzitting van digitale en mondeling tentamens:

a. Bij tentamens die worden afgenomen in het studiecentrum of op een tentamenlocatie, dient een student vijftien minuten voor aanvang van de tentamenzitting aanwezig te zijn. De zaaldeuren worden een kwartier voor het aanvangstijdstip van het tentamen gesloten. Laatkomers worden niet meer toegelaten. Wanneer het tentamen met toezicht middels proctorsoftware wordt afgenomen, kan de student via MijnOU inloggen vanaf vijftien minuten voor aanvang van het tentamen tot uiterlijk vijftien minuten na aanvang van het tentamen. Wanneer een student inlogt, wordt de tentamensessie gestart, start de opname en zijn alle regels van toepassing welke betrekking hebben op de tentamenzitting middels proctoring. Het tentamen is op te starten vanaf het aanvangstijdstip van het tentamen zoals vermeld in de oproepbrief tot 15 minuten na het aanvangstijdstip en duurt maximaal 180 minuten.

In het document "voorkom ongeldig verklaring" staat:

6. Verdere aandachtspunten

a) Starttijdstip tentamen

Een kwartier voor de start van je tentamen kun je al inloggen in je tentamensessie om de controlehandelingen te doorlopen. De startknop van het tentamen zelf is beschikbaar vanaf het exacte starttijdstip van het tentamen. Ben je al eerder klaar met je controles, dan zie je een afteller in beeld. Wacht dan rustig af. De startknop verschijnt automatisch op het starttijdstip. Let op: zodra de proctoropname is gestart, is ook je tentamensessie gestart en zijn alle in dit document genoemde regels van toepassing. Je mag tot uiterlijk 15 minuten na het starttijdstip via de startknop van start gaan met het tentamen. Indien je later dan 15 minuten na het starttijdstip nog van start gaat, wordt je tentamen ongeldig verklaard.

Op de oproepbrief staat:

Belangrijke informatie over afleggen thuis tentamen:

Op MijnOU treft u een tegel 'online thuis tentamen' aan met nadere informatie en belangrijke instructies. Om problemen tijdens uw tentamen te voorkomen wordt u dringend verzocht om de informatie volledig door te nemen. Het vooraf uitvoeren van een systeemcheck is verplicht. Wij raden u dringend aan het testtentamen minimaal één keer te doorlopen. Bovendien is het van

belang het document 'voorkom ongeldigverklaring' goed door te nemen om alle procedures goed uit te voeren. U kunt inloggen vanaf 15 minuten voor het starttijdstip van het tentamen tot 15 minuten na het starttijdstip. Gebruikmaken van een (online) woordenboek is bij een thuis tentamen enkel toegestaan, tenzij in de oproepbrief is vermeld dat dit expliciet verboden is. Er is een online kladblok beschikbaar tijdens het tentamen. Fysiek kladpapier is enkel toegestaan bij openbare (niet-geheime) DGT-tentamens.

- 2.8 Op grond van de voornoemde artikelen heeft verweerster het tentamen ongeldig verklaard, omdat een juist oordeel omtrent kennis, inzicht en vaardigheden op basis van het gemaakte tentamen niet mogelijk is gebleken. Appellant behoudt zijn tentamenkans. De geconstateerde onregelmatigheid in casu is dat appellant om 10:51 uur is gestart met het tentamen RB1202, Aansprakelijkheidsrecht. De starttijd van het tentamen was 10:00 uur. Wanneer een student later start met het tentamen, bestaat het risico dat er contact is geweest met andere studenten over de inhoud van het tentamen. Dat geldt bij het onderhavige tentamen des te meer, nu sprake is van een DGT, waarbij alle studenten van een bepaalde cursus gelijktijdig hetzelfde tentamen afleggen. Het tentamen van de cursus RB0204, Inleiding privaatrecht, waarbij student ook te laat startte en waarbij verweerster uiteindelijk niet overging tot ongeldigverklaring, betrof een Digitaal Individueel Tentamen (DIT). Bij DIT-tentamens krijgen studenten een individueel samengesteld tentamen aangeboden, waarbij willekeurige vragen uit een itembank worden gehaald. Als studenten dan onderling contact hebben over het tentamen, is de kans klein dat zij dezelfde vragen krijgen.
- 2.9 Verweerster geeft in algemene zin aan dat de inschrijfduur van de cursus RB1202, Aansprakelijkheidsrecht is ingegaan op 1 september 2024 en oorspronkelijk eindigde op 31 augustus 2025. Binnen zijn oorspronkelijke inschrijfduur heeft appellant tentamen afgelegd op 15 november 2024 (absent), 7 februari 2025 (gezakt), 17 juli 2025 (geldig absent). Door het geldig absent is de inschrijfduur verlengd tot 15 november 2025, zodat appellant deze tentamenkans nog kon inwisselen. Hij heeft op 14 november 2025 het onderhavige tentamen afgelegd, welke door verweerster ongeldig werd verklaard.
- 2.10 Verweerster voert aan dat appellant heeft gekozen voor een thuis tentamen, terwijl hij het tentamen ook op een studiecetrum had kunnen afleggen.
- 2.11 Verweerster betoogt dat thuis tentamens bij wijze van steekproef door surveillanten worden gecontroleerd. Het is mogelijk dat eerdere tentamens, waarbij appellant te laat startte, buiten deze steekproef vielen. Desondanks had op basis van de oproepbrief en de geldende regelgeving voor appellant duidelijk moeten zijn dat hij tot uiterlijk een kwartier na de starttijd van het tentamen zoals vermeld in de oproepbrief kon beginnen. Verweerster benadrukt dat het tijdstip waarop een student start met het beantwoorden van de tentamenvragen wordt geregistreerd en niet het moment waarop een student in de tentamensessie inlogt en controle-handelingen uitvoert.
- 2.12 Verweerster betoogt dat geen sprake is van een ultimum remedium. Appellant heeft zijn tentamenkans behouden en het Examenreglement geeft verweerster de mogelijkheid om strengere sancties op te leggen, dan de sanctie die aan appellant is opgelegd. Verweerster geeft aan dat appellant zich kan melden bij de Open Universiteit voor een nieuwe tentamenkans van het onderhavige tentamen. Het had voor appellant al mogelijk moeten zijn om tentamen af te leggen voor de cursus RB1202, Aansprakelijkheidsrecht, dus daar lijkt iets mis te zijn gegaan. De eerstvolgende tentamenmogelijkheid is 17 juni 2026. Hier kan appellant aan deelnemen.

Het oordeel van het College

- 2.13 Het College stelt voorop dat de taken en bevoegdheden van het College niet strekken tot het opnieuw beoordelen van de beslissing van verweerster. Het College toetst of de beslissing voldoende zorgvuldig tot stand is gekomen en of deze voldoende is onderbouwd. Dit brengt met zich mee dat de beslissing van verweerster slechts voor vernietiging in aanmerking komt

als deze in strijd is met enige regel van geschreven of ongeschreven recht.

- 2.14 Het College stelt vast dat te laat starten met een tentamen een onregelmatigheid vormt op grond van artikel 2.4.2 lid 2 van het Examenreglement.
- 2.15 Het College begrijpt uit de toelichting van verweerder ter zitting dat als starttijd van het tentamen het tijdstip geldt, waarop een student daadwerkelijk start met het tentamen zelf en niet het moment waarop een student inlogt in de tentamensessie, om de controlehandelingen uit te voeren. Het College overweegt onder verwijzing naar overweging 2.7 en de in het verweerschrift van verweerder geciteerde artikelen uit de regelgeving, dat in de regelgeving het volgende is opgenomen:
- Artikel 2.4.2 lid 2 van het Examenreglement spreekt over “het opstarten van het tentamen”, waarbij niet direct duidelijk is of daarmee bedoeld wordt het opstarten van de tentamensessie en controlehandelingen of het daadwerkelijke tentamen.
 - Bijlage 7 van het Examenreglement en bijlage 2 van de OER geven aan dat het een student vanaf 15 minuten voor de start van het tentamen en tot 15 minuten na de aanvang van het tentamen kan inloggen met zijn MijnOU inloggegevens. Daarbij wordt aangegeven dat zodra een student inlogt, de tentamensessie start en de regels van proctoring van toepassing zijn. Dit zou volgens het College de indruk kunnen wekken dat het tentamen aanvangt zodra een student inlogt in de proctoromgeving.
 - In het document ‘Voorkom ongeldigverklaring’ wordt aangegeven dat je tot uiterlijk 15 minuten na het starttijdstip van start kan gaan met het tentamen, door middel van de startknop. Uit deze formulering maakt het College op een student 15 minuten later kan starten met het tentamen zelf en niet met inloggen in de proctoromgeving.
 - Op de oproepbrief wordt gesproken over 15 minuten voor en na het starttijdstip van het tentamen. Voor het College is onvoldoende duidelijk of daarmee het inloggen in de tentamensessie wordt bedoeld of het daadwerkelijk starten met het tentamen.
- Het College constateert dat de regelgeving niet eenduidig aangeeft welk moment leidend is bij de 15 minuten die een student heeft om later te starten met het tentamen. Voor appellant was zodoende onvoldoende duidelijk of hij tot 15 minuten na de starttijd van het tentamen (in casu 10:00 uur) nog kon starten met de controlehandelingen of dat hij dan al moest starten met het tentamen zelf.
- 2.16 Het College is, toetsend binnen de hierboven aangegeven grenzen, op grond van de gedingstukken en het verhandelde ter zitting en op grond van de door verweerder verstrekte onderbouwing, desondanks van oordeel dat de beslissing van verweerder in rechte standhoudt. Dat oordeel berust op de volgende overwegingen.
- 2.16.1 Appellant is om 10:51 gestart met het tentamen. Ondanks de niet-eenduidige regelgeving, was hij hoe dan ook zodanig laat gestart dat hij had kunnen en behoren te weten dat een dergelijke late start van het tentamen niet was toegestaan op grond van de regelgeving. Het gegeven dat appellant in het verleden meermaals te laat met een tentamen gestart is, maakt voor het College niet dat verweerder deze onregelmatigheid door de vingers moet zien, wanneer deze wel naar boven komt in een steekproef.
- 2.16.2 Het College volgt verweerder dat wanneer een student te laat start met een tentamen, het risico bestaat dat er onderling contact kan zijn met andere studenten die de inhoud van het tentamen reeds ingezien hebben, te meer nu het om een DGT-tentamen gaat. Studenten krijgen hierbij namelijk gelijktijdig dezelfde tentamenvragen. Het College acht het daarom redelijk dat bij het onderhavige tentamen is overgegaan tot ongeldigverklaring van het tentamen. Het College volgt verweerder eveneens in haar toelichting dat een dergelijke ongeldigverklaring achterwege kan blijven wanneer het een DIT-tentamen betreft, waarbij verschillende studenten verschillende tentamenvragen krijgen.
- 2.16.3 Het College overweegt dat geen sprake is van een ultimum remedium. Appellant heeft zijn tentamenkans immers behouden, waardoor verweerder heeft gekozen voor de meest studentvriendelijke optie en de gevolgen van de ongeldigverklaring

voor appellant beperkt blijven. Appellant kan in juni 2026 opnieuw tentamen afleggen, waardoor de (financiële) gevolgen voor appellant en studievertraging beperkt blijven. Appellant hoeft zich niet opnieuw aan te melden voor de cursus om de behouden tentamenkans te kunnen gebruiken.

Conclusie

2.17 Het bovenstaande leidt tot de conclusie dat het beroep ongegrond is. Appellant krijgt geen gelijk en de ongeldigverklaring van het tentamen blijft in stand.

3. Beslissing

Het College

Rechtdoende:

verklaart het beroep ongegrond.

Deze uitspraak is gedaan door mr. G.M. Drenth, voorzitter, en dr. L.A. van Oortmerssen en mr. G.M. Meijer-Campfens, leden, in tegenwoordigheid van mr. A.L.H. Soons-Koopman als secretaris

w.g. de secretaris,

w.g. de plaatsvervangend voorzitter,

mr. A.L.H. Soons-Koopman

mr. G.M. Drenth

voor eensluidend afschrift,

mr. A.L.H. Soons-Koopman

Als u het niet eens bent met dit besluit van het College van beroep voor de examens, kunt u binnen 6 weken na de verzenddatum van dit besluit beroep instellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRvS), Postbus 20019, 2500 EA Den Haag of via het [webformulier](#). Alle informatie daarover vindt u op de website www.raadvanstate.nl/studentenzaken/.